

PRESSINBJUDAN

Hur skyddas vår flyghistoria?

Runt om i världen finns flera hundra havererade flygplan. Ska alla dessa flygplan bärgas och restaureras? Eller ska de betraktas som en gravplats? Och hur berättar man bäst historien om den delen av vårt kulturarv?

Det är några av de frågor som diskuteras när världens främsta experter på sjunkna flygplan samlas på Flygvapenmuseum i Linköping den 23-24 mars. Under konferensen kommer både goda och mindre goda exempel på flygplansbärgningar att diskuteras.

– I Sverige har havererade flygplan svagt skydd i Fornminneslagen sedan tidsgränsen för fornminnen ändrades från 100 till 150 år. Förändringen innebar att det är fritt fram för vem som helst – seriös som mindre seriös – att bärga flygplanen, säger Torsten Nilsson, chef för samlingsenheten på Flygvapenmuseum och fortsätter:

– Vår förhoppning är att konferensen ska bli startskottet på en diskussion om hur vi bäst skyddar och tar hand om vår flyghistoria.

Ett annat hot mot havererade flygplan är dagens dykteknik. Den gör det möjligt att bärga flygplan och delar från väldigt stora djup. En möjlighet som väcker nya frågor.

– I många fall är flygplanen också en gravplats. Ett exempel är den Fokker S6 som hittades i Vättern för några år sedan, där pilotens kvarlevor sannolikt skadades av dykare. Hur kan vi bidra till ett skydd för sådana fynd, säger Rickard Käsper, föremålsintendent på Flygvapenmuseum.

Unik kunskap i Sverige

Efter bärgningen av den svenska DC-3:an, som sköts ned över Östersjön för 65 år sedan, har Flygvapenmuseum byggt upp en unik kunskap om hantering och restaurering av sjunkna flygplan. I dag finns DC-3:an bevarad på museet i samma skick som den hittades i Östersjön. Under konferensen ska Rickard Käsper tillsammans med Linnéa Holmberg Wensby, konservator och intendent på Flygvapenmuseum, berätta om bärgningen för det 70-tal historiker, flygplansexperter och museipedagoger från hela världen, som samlas i Linköping.

– I Sverige har vi samlat på oss helt unik kunskap om hur man konserverar en flygkropp i aluminium. Att bevara ett plan på det sättet som vi gjorde var också ovanligt. Det vanligaste är ju att flygplanen bärgas och sedan renoveras.

På Flygvapenmuseum finns också en Saab 18, eller B 18, som gick genom isen efter en nödlandning utanför Härnösand 1946. Efter ett misslyckat bärgningsförsök togs flygplanet upp 1979. Därefter inleddes ett omfattande renoveringsarbete.

– Flygplanet bärgades eftersom det är det enda som finns kvar i sitt slag. Men efter 35 års renoveringsarbete syns inte längre några spår av åren på havsbotten. Här kan man fundera

över hur historien berättas bäst för eftervärlden. Är det som vi i dag visar DC-3:an eller är det genom att ta upp ett flygplan och i stort sett bygga ett nytt?

Media är välkomna att besöka hela eller delar av konferensen den 23-24 mars. Anmäl i receptionen på Flygvapenmuseum.

Läs mer om konferensen på www.flygvapenmuseum.se/submerged.

För mer information, kontakta:

Torsten Nilsson, chef för samlingsenheten, telefon 013-495 97 21, mejl: torsten.nilsson@flygvapenmuseum.se

Rickard Käsper, föremålsintendent, telefon 013-495 97 22, mejl: rickard.kasper@flygvapenmuseum.se

Sandra Månsson, marknadskommunikatör, telefon 013-495 97 15, mejl: sandra.mansson@flygvapenmuseum.se

Konferensprogram**Torsdag 23 mars**

- 13:00 **Welcome**
- 13:30 **Successful Recoveries, Storytelling and Modern Display** - Megan Lickliter-Mundon, Project Curator, FRD US
- 14:30 Kaffe/te
- 15:00 **BW-372** - Kai Mecklin, Museum Director, Finnish Air Force Museum, Finland
- 16:00 **The DC-3 airplane – Salvaging, Preserving and Telling the Tale of a Cold War Mystery** - Linnéa Holmberg Wensby and Rickard Käsper, föremålsintendenter vid Flygvapenmuseum, Sverige
- 16:45 **Acts of Secrecy – The DC-3 that Disappeared.** A walk through the museum to see the exhibition centered around the DC-3.

Fredag 24 mars

- 08:30 **The Wasa Airplane B 18 – 30 Years of Hard Work** - Torsten Nilsson, enhetschef för Samlingsenheten vid Flygvapenmuseum, Sverige

- 09:15 **Dornier 17Z** - Darren Priday, Manager, Michael Beetham Conservation Centre, Storbritannien
- 10:00 Kaffe/te
- 10:30 **Heinkel he 115** - Sondre B. Hvam, Operations Manager/Historian, Sola Museum, Norge
- 11:15 **The Tulsamerican Story: Documentation of a Submerged B-24 Liberator for Alternative Museum Display** - Megan Lickliter-Mundon, Project Curator, FRD, USA
- 12:00 **Rescue the Last Focke Wulf Fw200 CONDOR** - Günther Georgs, Project Manager, Fw200 Restoration, Tyskland
- 13:00 Lunch

Flygvapenmuseum är ett modernt teknik- och kulturhistoriskt museum med utställningar om militärflygets utveckling från det tidiga 1900-talets pionjärer fram till dagens JAS 39 Gripen. Flygvapenmuseum är också en plats där kunskap och lek möts på ett självklart sätt. I Flyglabbet, museets science center, finns flygsimulatorer och experimentstationer på tema flyg. På museet finns också butik, restaurang, faktarum och konferensmöjligheter. Flygvapenmuseum ingår i myndigheten Statens försvarshistoriska museer tillsammans med Armémuseum.